

DE ZEUMER

Heemkundevereniging

1996-3

**MAAS
EN
SWALMDAL**

Beesel/Reuver/Belfeld/Swalmen
Postbus 4643
5953 ZG Reuver

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de gemeenten Belfeld, Beesel en Swalmen als werkgebied. De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streekeigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Redactie: Jan Geerlings
Loe Giesen
Wim Hoezen
Coby Klinkhamer - van den Assem

Redactie-adres: Paulus Potterstraat 5
5953 JG Reuver

Bezorgers: Beesel:
Jan Geerlings

Swalmen:
Arie de Wit

Reuver:
Lambert Niemans

Belfeld:
Twan Ernst

De Zeumer is het kwartaalblad van heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Leden ontvangen dit blad alsmede het jaarboek voor f 32,50 per jaar.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken. Overdrukken met vermelding van de bron zijn uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming.

Inhoud

Inhoud	1
Van de redactie	2
Jaarprogramma 1996	3
Bestuursmededelingen	4
Terugblik wandeling	8
Verslag excursie	10
Sjra Meuffels ontving eerste jaarboek 1994	13
Niet aan de maat / Foto's gezocht	15
Het Utrechts Psalter	16
Zeven gouden bruidsparen in één jaar	18
Belfeld 100 jaar geleden	20
Oud schrift, leesbaar of niet?	21
Opsporing verzocht	22
Zomaar een bidprentje	24
Een IJzertijd schaal uit Beesel	25
Genealogie op Internet	29
Informatie gezocht	33
Officialaat Bisdom Roermond (4)	34

Van de redactie

Een onbestemde zomer, die ons vaak deed twijfelen wanneer dit jaargetijde nu eindelijk echt zou doorzetten, is bij het verschijnen van deze aflevering ten einde.

Misschien dat tussen het opstellen van deze redaktieregels en het verschijnen ervan, de zon nog af en toe voor mooie nazomerdagen gezorgd heeft. Dat is dan mooi meegenomen.

Maar we blijven hier niet bij stil staan, want het actieve gedeelte van het verenigingsjaar breekt weer aan. Er komt weer van allerlei op ons af.

Zoals in de huishouding meestal in het voorjaar de klok voor de grote schoonmaak wordt geluid, zo heeft het bestuur van onze vereniging ook de bezem door de kast gehaald, kijkt u daarvoor maar eens naar de bestuursmededelingen. Op allerlei manieren, zowel letterlijk als figuurlijk wordt schoon schip gemaakt.

We kijken verder terug op een welgeslaagde wandeling en een goed verlopen excursie.

Sjra Vintcent leverde weer zijn aandeel in de vorm van o.a. een raadselachtige schoolfoto.

Maar misschien kunt u beter gelijk maar al deze bijdragen zelf gaan lezen... Het is de moeite waard!

Vergeet u niet, dat waarschijnlijk in de volgende Zeumer ook een stukje van uw hand zou kunnen staan..., waarom eigenlijk niet? Drempelvrees? Bang voor de nieuwe spelling? Wij hebben een prachtig computerprogramma, dat mooi onze foutjes corrigeert.

Buitendien zijn er in onze redactie zeer bereidwillige mensen, die u met raad en daad zullen bijstaan. En we hebben zoveel nieuwe leden... stel u eens via de Zeumer aan de andere leden voor, compleet met uw heemkundige belangstelling en de vragen en verlangens op dit gebied.

Kopij voor de eerstvolgende Zeumer (96-4) s.v.p. inleveren vóór 1 november. Zeumer 96-4 zal in december verschijnen.

Jaarprogramma 1996

- 8 okt. Lezing door dhr. G. Venner "De Noormannen te Asselt en keizer Karel de Dikke 881-882".
- 3 nov. Kontaktmiddag Genealogie.
- 18 nov. Lezing door Harrie Knoors "Kruisen langs 's heren wegen, de geschiedenis van het wegwijk".
- 9 dec. Dialezing "De geschiedenis van boerderijen en hun bewoners in Belfeld, Beesel-Reuver en Swalmen" door Loe Giesen.

Daar door omstandigheden de datum van een aktiviteit wel eens kan wijzigen, wordt u verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even kontakt op te nemen met iemand van het bestuur.

Bestuursmededelingen

Beroep rijksweg 73 zuid

Zoals in de Zeumer 1995-2 vermeld werd, heeft de heemkundevereniging Maas- en Swalmdal met een negental andere organisaties beroep aangetekend bij de arrondissementsrechtbank in Utrecht tegen de gevoerde procedure inzake de tracévaststelling van rijksweg 73. Bij besluit van de minister d.d. 4 juli 1995 werd het beroep niet ontvankelijk verklaard. Hiertegen werd opnieuw beroep aangetekend.

In antwoord hierop werd door de minister aangegeven dat het tracébesluit nog onder de oude tracéwet viel. Tevens heeft de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd dat er ook thans bij een tracébesluit "oude stijl" sprake is van een besluit dat niet op enig rechtsgevolg is gericht, omdat de vaststelling van een tracé van een rijksweg rechten noch verplichtingen schept voor wat de aanleg van de weg betreft. Op grond hiervan is de Stichting Natuur en milieu, die namens de diverse organisaties het beroepsschrift heeft ingediend, niet ontvankelijk verklaard.

Na onderling overleg tussen de diverse organisaties werd besloten het beroep in te trekken en te reageren op de komende bestemmingsplannen, waarin het tracé zal worden opgenomen.

Ledenadministratie

De afgelopen periode heeft het bestuur de ledenadministratie gecontroleerd. Het voornaamste doel was een goede afstemming te maken tussen onze ledenadministratie, de Zeumeradministratie en de jaarboekenadministratie. Deze administraties worden namelijk door verschillende personen bijgehouden met ook nog eens verschillende computerprogramma's. Daarom werd het tijd om een en ander te stroomlijnen. Zo zal o.a. in de toekomst zowel bij de jaarboekenadministratie als bij de administratie van de Zeumer gebruik worden gemaakt van hetzelfde computerprogramma. Het gevolg hiervan is dat er enkele wijzigingen zijn doorgevoerd. Op de etiketten van de

Zeumer vindt u voortaan als eerste Uw lidmaatschapsnummer. Dit is voor u zelf ook handig om te weten als u mutaties wilt doorgeven.

Tevens zijn er eventuele fouten gehaald uit de tenaamstelling of uit het adres dat op de adressticker vermeld wordt. Met deze wijzigingen hopen we de zaken weer in orde te hebben. Mochten er desondanks nog onjuistheden in de adressering voorkomen dan gelieve contact op te nemen met onze penningmeester Gerard Pubben tel. 077-4743541. Vergeet overigens niet adreswijzigingen e.d. naar onze vereniging op te sturen: postbus 4643, 5953 ZG Reuver. Alleen op deze wijze bent u verzekerd van een regelmatige toezending van de Zeumer en de bezorging cq toezending van Uw jaarboek.

Leden Mutatieformulier

Zoals u bij het verschijnen van deze Zeumer zal opvallen, is er een *Leden Mutatieformulier* bijgesloten. Dit formulier zult u voortaan in elke Zeumer vinden. Het bestuur hoopt hiermee niet alleen alle gegevens van de leden actueel te houden, maar ook op de hoogte te blijven van de belangstelling die men heeft voor bepaalde onderdelen van het werk binnen de vereniging. Daarnaast doet het ook dienst als aanmeldingsformulier voor nieuwe leden.

Contributie

Bij het ter perse gaan van deze Zeumer hebben al veel leden positief gereageerd op het verzoek om het formulier tot het betalen van de contributie door middel van jaarlijkse automatische incasso ten laste van hun bank- of girorekening, aan de penningmeester terug te sturen.

Zoals bekend blijft u als lid de volledige zeggenschap over uw bank- of girorekening behouden, terwijl u uw vereniging extra steunt omdat de bankkosten sterk verlaagd kunnen worden. Indien u zich ook nog aan wilt melden, maar het aanmeldingsformulier is verloren gegaan, meldt dit dan even bij de penningmeester Gerard Pubben tel. 077-4743541. U krijgt dan alsnog een nieuw formulier toegestuurd.

Eenmalige editie "Ruivers laesplenkske"

De uitgave van ons "Ruivers laesplenkske" een aantal jaren geleden was een enorm succes. Honderden laesplenkskes zijn er de afgelopen jaren verkocht en menig huisgezin in Reuver, maar ook in Beesel, Belfeld en Swalmen (zelfs tot in het buitenland toe) heeft zo'n kostbaar kleinood aan de muur hangen.

Helaas was het "Ruivers laesplenkske" al een aantal jaren niet meer te krijgen, waardoor we velen hebben moeten teleurstellen. Het bestuur heeft nu besloten om eenmalig nog een oplage te laten aanmaken. Om een idee te krijgen van de aan te maken hoeveelheid willen we u in de gelegenheid stellen om een of meerdere exemplaren te bestellen. De kosten bedragen voor leden f 10,- en voor niet-leden f 12,50.

Wenst u één of meerdere exemplaren te bestellen dan kunt u kontakt opnemen met Arno Janssen, Den Roover 7 tel. 077-4742241.

Nieuwe wandelgidsen Beesel en Reuver

In 1986 heeft de heemkundevereniging samen met het IVN Beesel-Belfeld-Tegelen een boekje uitgegeven met als titel: "Negen wandelingen in Beesel, Reuver en Belfeld". Dit boekje was al binnen enkele jaren uitverkocht en daarom werd niet lang daarna al gesproken over een eventuele herdruk. Het bleek toen dat ook de VVV Reuver-Beesel plannen had om enkele wandelroutes te gaan ontwikkelen. Daarom werd samen met IVN "De Steilrand" besloten de nieuwe opzet samen met de VVV en de gemeente Beesel uit te werken.

Het heeft nog vrij lang geduurd, maar uiteindelijk werd de nieuwe uitgave op 29 juni j.l. op bungalowpark De Lommerbergen in Reuver door de voorzitter van de VVV Reuver-Beesel aangeboden aan de nieuwe manager van het bungalowpark.

Het betreft een tweetal prachtige in full-color uitgevoerde wandelgidsen: "Wandelen in Reuver" en "Wandelen in Beesel". In elk van de gidsen zijn door de samenstellers Angelique Aelen, Loe Giesen en Wiel Luys een drietal routes beschreven, die de wandelaar door onze prachtige natuur

voeren en een beschrijving geven van de langs de route gelegen bezienswaardigheden. De gidsen zijn rijkelijk geïllustreerd. Tevens werd nabij de ingang van het park door burgemeester V. Ritzer een ANWB-bord onthuld met daarop aangegeven de zes in de gemeente Beesel bewegwijzerde wandelroutes. De boekjes zijn behalve bij de VVV ook bij de heemkundevereniging te verkrijgen en wel tegen de prijs van f 2,75 per stuk.

Verkoop oude jaarboeken

Er is een inventarisatie gemaakt van de jaarboeken die nog in voorraad zijn. Wij zijn daarbij overeengekomen om de leden bij voorrang een keuze te laten maken uit de volgende jaarboeken: 4, 5, 6, 7 en 8.

Zij worden aangeboden voor de sterk gereduceerde prijs van f 7,50. Niet-leden betalen f 10,00.

Kadastrale minuutplans

Sinds kort heeft de heemkundevereniging de beschikking over duplicaten van de kadastrale minuutplans van de kadastrakaarten uit 1843 en wel van de gemeenten Belfeld, Beesel en Swalmen. De originele minuutplans zijn nl. door het Kadaster in Roermond overgebracht naar het Rijksarchief in Limburg samen met de bijbehorende O.A.T. (Oudst Aanwijzende Tafels). Hierdoor is de reisafstand om deze bron te bestuderen voor historisch en genealogisch onderzoek groter geworden. Om dit probleem te ondervangen, en om de mogelijkheden voor raadpleging te vergroten, is de heemkundevereniging overgegaan tot aanschaf van kopieën van deze kaarten op microfiche (35 mm). Deze kunnen in het lokaal van de heemkundevereniging m.b.v. een reader worden gelezen.

Met deze fiches heeft de vereniging naast de andere genealogische bronnen er weer een rijke bron van informatie bij gekregen, want hierop staan niet alleen oude benamingen, maar ook geven de kaarten de bewoning weer uit de eerste helft van de vorige eeuw.

Het bestuur

Terugblik wandeling

Zondagmorgen 5 mei 1996 verzamelden zich tegen 9.00 uur ca. twintig mensen voor een wandeling door het schitterende natuurgebied van het Groenewoud en omgeving te Swalmen. De wandeling werd georganiseerd door IVN De Steilrand (gids A. Aelen) en onze heemkundevereniging (gids H. Smeets).

De mensen, die van de natuur houden, en juist die morgen andere bezigheden hadden, weten niet wat ze gemist hebben, want het was werkelijk een geweldige belevenis.

Het was aangenaam weer met een lekker zonnetje en de serene rust in dit stukje schitterende natuur werd slechts onderbroken door een enkel knappend takje onder de voet van een excursiedeelnemer of door het gekwetter van de talrijke vogels die ons onderweg verwelkomden.

Fascinerend was de boomklever die, als ware hij vastgeplakt, tegen de stam op en vervolgens langs dezelfde stam naar beneden liep; verrassend de bonte specht die plots over onze hoofden scheerde en indrukwekkend de zeer grote variatie aan gevleugelde vrienden die boven onze hoofden schetterden en kwetterden.

Onder deskundige leiding van Angelique Aelen was er in lyrische bewoordingen ruimschoots aandacht voor het micro-leven. Met behulp van vergrootglazen kon jong en oud onder boomschors en half vergane houtresten de wereld van insecten en andere kleine organismen bestuderen.

Met name voor kinderen was dit een openbaring.

De wandelaars waren werkelijk (ingetogen) enthousiast toen ze het speciaal voor wandelaars aangelegde "natuurleerpad" volgden, langs slingerpaadjes en over knuppelbruggetjes de loop van de Swalm volgden, voorbij het drukke waterleven bij de vistrap liepen en aldus richting Groenewoud geraakten.

Ook cultuur-historische waarden kwamen, daar waar mogelijk, aan bod. Niet alleen werd ingegaan op het ontstaan en de functie van de middeleeuwse landweer in het Groenewoud, ook over andere voorkomende objecten, zoals de grafheuvels op de Bosberg, werden de deelnemers uitvoerig geïnfor-

meerd.

Het zal dan ook niet verwonderlijk zijn dat de klok van twaalf (met het einde van het uitstapje), ongekend snel dichtbij kwam. Terugkijkend op deze zeer geslaagde activiteit zijn we eenstemmig met de deelnemers van mening dat herhaling van een dergelijke wandeling beslist voor herhaling vatbaar is.

H. Smeets

Boeken gezocht

Regelmatig komen er nog aanvragen binnen voor uitverkochte jaarboeken, e.d. Ook nu wordt er weer gezocht naar jaarboek 2 (1982) en naar "De laatste loodjes wogen zwaar...". Wie denkt dit boek of deze boeken te kunnen leveren kan contact opnemen met Frans Geerlings, Hoogstraat 6, 5954 AC Beesel (077-4741397).

Verslag excursie

Op zondag 23 juni vertrokken wij met een volle bus richting 's-Hertogenbosch. Omdat de afhaalstop in Roermond vervallen was en iedereen, zowel in Reuver als in Swalmen, op tijd bij de bushalte was, kwamen we aardig vroeg in Den Bosch aan. Dat gaf ons een blik op de voorbereidingen van de Tour de France, die er de week daarop van start zou gaan.

Den Bosch

Behalve de Brabanthallen, waar we langs reden, passeerden ons lange rijen amateurwielrenners en ook recreatie-fietsers kruisten 'en famille' ons pad voortdurend, begeleid door de organisatoren en beschermd door de politie.

Uiteindelijk bleken we onze tijd hard nodig te hebben.

In D'n Bieghtstoel lieten we ons de koffie en ander lekkers goed smaken, want het weer was onverwacht wel wat fris en winderig uitgevallen en er wachtte ons een flinke wandeling, die vele tochthoeken bleek te bevatten. Ook werden we af en toe voorzien van wat nattigheid uit de hemel.

Precies op tijd werden we afgehaald door de 'Vrienden van 's-Hertogenbosch'. In twee groepen werden we langs de mooiste en interessantste plekjes geleid, waarbij de enthousiaste rondleiders ons op een speciale manier van alles en nog wat vertelden.

In de buurt van het Uilenburg gekomen bleken de straatnamen verfranst te zijn ter gelegenheid van de komende Tour de France.

De gidsen, evenals wij lid van de plaatselijke Heemkundevereniging, hadden een goed inzicht in de belangstelling, die bij een groep als de onze leeft. Een van hen was afkomstig uit Maastricht, hetgeen ook nog enige extra verbroedering opleverde. Na de afgesproken anderhalf uur, viel zijn weg naar huis samen met onze weg naar een eetgelegenheid, zodat ook op die weg nog 'gegidst' werd, leuk, wat een sfeer!

Na het middagmaal was er nog ruimschoots tijd om, aan de hand van de beknopte gids die bij de reisdokumentatie gele-

verd was, een kijkje te nemen in de St. Jan.

Uilenburg.

Ammersoyen

Om precies drie uur die middag vertrokken we naar kasteel Ammersoyen, waarover de bijzonderheden, behalve een 'reisbeschrijving van Spaansche Soldaten in 1585' in de reisdocumentatie ontbraken. Want het verrassingselement hoort er tenslotte ook bij.

Ook hier een bijzonder interessante rondleiding door gidsen van de Stichting Geldersche Kasteelen.

We hebben genoten van de verhalen rond het interieur van dit prachtige middeleeuwse kasteel. Maar de buitenkant is niet minder bezienswaardig.

Volgens een zeer overzichtelijk geschreven boekje, dat ter plaatse aangeschaft kan worden, werd het kasteel omstreeks

1350 gesticht in een voormalig stroombed van een afgesneden meander van de Maas. De opdrachtgever tot de bouw was een lid van het geslacht Van Herlaer. Hij liet op een rechthoekige, bijna vierkante plattegrond vier vleugels optrekken gelegen aan een binnenplein met zware ronde torens op de vier hoeken. De hoge zuidvleugel werd bestemd tot hoofdgebouw. De hier haaks op aansluitende oost- en westvleugels werden aan de noordzijde met elkaar verbonden door middel van een licht vooruitspringend poortgebouw. Dit type kasteel was gedurende de tweede helft van de 13e-eeuw in de Noordelijke Nederlanden geïntroduceerd door Graaf Floris V, de bouwheer van het aan Ammersoyen zeer verwante Muider-slot. In de tijd dat Ammersoyen gebouwd werd, gold dit type vanwege de goede verdedigbaarheid als het meest ideale voor een kasteel.

Natuurlijk werd door de deelnemers aan deze excursie uitgebreid gekeken naar de bewoonbaarheid van zo'n kasteel. De gidsen hadden hier ook boeiende verhalen over.

Op onze tocht naar boven werd even gepauseerd op een 'overloop', waar een zeer tochtig middeleeuws toilet was te bezichtigen. Geen riolering, maar een rechtstreekse open aansluiting, vanaf een duizelingwekkende hoogte, op de slotgracht. Aan de buitenkant was de weg van het verteerde voedsel nog te traceren. Door de bezorgden onder ons werd wel verondersteld, dat menigeen in die tijd wel een blaasontsteking opgelopen moet hebben.

Het zou te ver voeren om hier de hele geschiedenis van het kasteel en zijn bewoners weer te geven. Belangrijk is echter wel om de vondsten, die gedaan werden in de slotgracht, te memoreren. Deze prachtstukken, die op de zolder van het kasteel zijn ondergebracht, zijn met recht 'voer voor archeologen'. En voor de archeologen maar niet alleen voor hen, was na een hele klim, de zolder toch wel het klapstuk, waar haast geen afscheid van genomen kon worden.

Na de koffie, die speciaal voor ons nog geserveerd werd in de kasteel-taveerne, aanvaarden we voldaan de thuisreis.

Coby Klinkhamer-van den Assem

Sjra Meuffels ontving eerste jaarboek 1994

In gemeenschapshuis De Kamp in Boukoul werd dinsdag 2 juli het 14e jaarboek Maas- en Swalmdal gepresenteerd. Voorzitter W. Luys reikte het eerste exemplaar uit aan de eregast van die avond, Sjra Meuffels uit Boukoul. Ook de burgemeesters Opsteegh van Swalmen en Ritzer van Beesel kregen het nieuwe jaarboek overhandigd.

Daaraan voorafgaand schetste W. Luys het reilen en zeilen van de heemkundevereniging in de afgelopen periode. O.a. werd het monumentenbeleid in de gemeenten uitvoerig besproken. "Voor Beesel hebben we sterk de indruk dat het nu de goede kant op gaat", aldus Luys. Voor Swalmen hoopte hij dat er nu "structureel gelden worden gevonden voor de gemeentelijke monumentenzorg". Inzake Belfeld was Luys duidelijk: "Door het ontbreken van een duidelijk monumentenbeleid in de gemeente Belfeld is het niet uit te sluiten dat ook in de toekomst nog objecten verloren zullen gaan!".

Ook de dreigende herindelingsplannen van Roermond en Venlo werden besproken, waarbij Luys zich afvroeg of "Maria hulp in alle nood" van het Geloër kapelke de Belfeldenaren werkelijk uit de nood zou kunnen helpen.

Zestien auteurs hebben samen met de jaarboekredactie op het gebied van historie, heraldiek en genealogie, een grote variatie aan onderwerpen weten te vergaren voor dit jaarboek. Veel aandacht is er voor het Noormannenkamp dat rond 882 mogelijk te Asselt lag en voor de Tweede Wereldoorlog.

Na de pauze ging de eregast in op enkele structurele problemen in "zijn" Boukoul. Meuffels vroeg (gericht aan B&W van Swalmen) o.a. meer aandacht voor nieuwbouwwoningen in het kerkdorp Boukoul, daar de Boukoulse jeugd nu gedwongen wordt naar elders te verhuizen. "En neet te lang wachte, estebleef!", zo besloot de nog krasse hoogbejaarde Boukoulse oud-schoolmeester.

De avond werd besloten met een dialezing door Loe Giesen over Swalmer monumenten aan de hand van een oude kaart uit 1774.

Sjra Meuffels ontvangt het eerste exemplaar van jaarboek 14 uit handen van voorzitter W. Luys.

Niet aan de maat

Hoewel de jaarboeken in de regel positief worden ontvangen, mogen ook kritische aantekeningen worden genoteerd. Een zo'n aantekening ontvingen wij van een lezer uit Grave. Hij attendeerde de beide auteurs van het artikel over genealogie in jaarboek 14, blz. 91, op een onjuiste hantering van de maatvoering zoals die gebruikelijk was in de 19e eeuw. De in het artikel genoemde lengtematen (el, palm en duim) moeten worden gelezen als resp. 1 el = 1 meter; 1 palm = 1 decimeter; 1 duim = 1 centimeter; 1 streep = 1 millimeter. De genoemde Petrus Reijnders was dus niet 1.45 m lang, zoals in het artikel werd gesteld, maar 1.66 m.

Peter Reijnders / Loe Giesen

Foto's gezocht

In Jaarboek 13 (1993) werd op de bladzijden 144-149 een artikel geplaatst over huisslachten, waarbij gebruik werd gemaakt van foto's die eigendom waren van dhr. Olders uit Belfeld. Hoewel deze foto's bij de uitreiking van het jaarboek nog aanwezig waren om te worden teruggegeven, werden ze hier niet meegenomen. Ongeveer een half jaar na de uitreiking werd opgemerkt dat dhr. Olders deze niet terug had ontvangen. Vanaf dat moment zijn de foto's, op een groot beige hard blad geplakt, echter niet meer teruggevonden. Wellicht kan iemand bij het zien van de foto's aangeven of deze voor de uitlener zeer dierbare foto's misschien op een verkeerde plaats zijn bezorgd. Ook de jaarboekredactie hecht er uiteraard zeer aan dat de foto's terug kunnen worden bezorgd bij de rechtmatige eigenaar.

Loe Giesen

Het Utrechts Psalter

Vanaf 31 augustus is in het Museum Catharijne Convent de tentoonstelling 'Het Utrechts Psalter' te zien. Middeleeuwse meesterwerken rond een beroemd handschrift. Het is het belangrijkste en kostbaarste handschrift van Nederland en ontleent zijn naam aan de Universiteitsbibliotheek Utrecht, waar het reeds eeuwen bewaard wordt.

Dit fraaie psalmenboek ligt altijd goed opgeborgen in een kluis en is slechts zelden te zien.

Alle 150 psalmen in het Psalter worden geïllustreerd door levendige pentekeningen, die de tekst op welhaast letterlijke wijze uitbeelden. Deze realistische tekeningen zijn omstreeks 830 vervaardigd door monniken in de abdij van Hautvillers bij Reims in Noord-Frankrijk. Zij sluiten nauw aan bij voorbeelden uit de late oudheid. Dit is kenmerkend voor veel kunst uit de tijd van Karel de Grote en zijn opvolgers, die het Romeinse Keizerrijk wilden doen herleven.

Dit teruggrijpen op de oudheid krijgt vooral gestalte in het Utrechts Psalter en enkele andere handschriften die in dezelfde omgeving vervaardigd zijn en ook op de tentoonstelling te zien zullen zijn.

In de eerste plaats het beroemde Ebbo-evangelieboek, dat in opdracht van bisschop Ebbo van Reims tussen 816 en 83, eveneens in de abdij van Hautvillers is gemaakt. De tekst is in gouden letters geschreven en het boek is geïllustreerd met zeer expressieve bladgrote miniaturen van de vier evangelisten.

Omstreeks het jaar 1000 kwam het psalter in Canterbury terecht, waar het een inspiratiebron vormde voor Engelse kunstenaars uit de 11de en 12de eeuw.

In die tijd werd het ook drie maal gekopieerd. Deze oude kopieën zullen alle drie te zien zijn op de expositie in Utrecht. Daarnaast wordt er een groot aantal andere, uiterst kostbare en fraai geïllustreerde, handschriften tentoongesteld alsook

kunstig ivoorsnijwerk en gegraveerde bergkristallen, die de betekenis van het Utrechts Psalter in perspectief plaatsen. Deze topstukken komen uit bibliotheken en musea uit de gehele wereld. Zij vormen tezamen een unieke tentoonstelling die deze cruciale periode in de middeleeuwse kunst op een wijze belicht zoals in ons land nog nooit eerder is gebeurd en gezien de kwetsbaarheid van de stukken ook niet gauw meer herhaald zal worden.

Bij de tentoonstelling verschijnt een rijk geïllustreerde, Engelstalige catalogus waaraan geleerden van internationale faam hebben meegewerkt. Het Utrechts Psalter wordt bovendien op CD-Rom aangeboden. Een dia-programma zal een inleiding geven op de expositie.

De tentoonstelling wordt georganiseerd door Museum Catharijneconvent en de Universiteitsbibliotheek Utrecht en maakt deel uit van de lustrumactiviteiten die plaatsvinden rond het 360-jarig bestaan van de Universiteit Utrecht.
Informatie tel. 030-2533483

Plaats:	Nieuwegracht 63, Utrecht
Datum:	t/m zondag 17 november 1996
Openingstijden:	di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur
Toegangsprijzen:	volwassenen f 10,- tot 6 jr en vrienden MCC gratis 65+ f 8,-; 6 tot 18 jr f 5,- CJP f 5,-; MJK f 3,-; Gezinskrt f 20,- groepen (vanaf 20 pers.) f 8,-
Publicatie:	Catalogus Uitgeverij Hess, f 69,90

In het kader van de tentoonstelling 'Het Utrechts Psalter is een activiteitenprogramma opgezet met een aantal lezingen in oktober en november. In het verenigingslokaal ligt een folder met meer informatie hierover.

Zeven gouden bruidsparen in één jaar

Oktober 1960.

Meer dan honderd bejaarden uit Reuver en Beesel waren in het Piusgebouw bijeen voor een bescheiden viering van het eerste lustrum van de bejaardenvereniging.

Tijdens deze bijeenkomst werden door de vereniging zeven gouden paren, zes uit Reuver en één uit Beesel, nog eens gehuldigd. Alle echtparen vierden in 1960 hun gouden bruiloft. Uniek!

Ook de toenmalige voorzitter G. Lenssen noemde dit een zeldzaamheid, terwijl pastoor P. v.d. Broek, kapelaan Kierkels en maatschappelijk werkster, mej. R. Dijkstra, de gouden paren nog eens hartelijk feliciteerden.

Van links naar rechts de echtparen Th. Geerlings (Beesel), L. Huybers, H. Janssen, Fr. Niessen, L. van Lier, M. Verlinden en J. Litjens uit Reuver.

De foto werd op 18 oktober 1960 gemaakt vóór het Piusgebouw, dat toen nog niet verbouwd was tot gemeenschaps-huis 'de Schakel'.

Het Piusgebouw, dat in de aankondiging het nieuwe patronaatsgebouw werd genoemd, werd op zondag 30 oktober 1932 geopend en ingezegend met een uitgebreid feestprogramma.

Hieraan werkten toen mee het St. Lambertuskoor, gymnastiekvereniging 'Hercules', de harmonie en leerlingen van de meisjesschool, terwijl ook op het programma stond 'Spreekkoor' door patronaatsjongens.

De feestrede werd gehouden door prof. dr. Fr. Feron, hoogle-raar aan het Groot Seminarie te Roermond.

Sjra Vintcent

Belfeld 100 jaar geleden

JULI

Een hoop schansen van M. Janssen gaat in vlammen op.

AUGUSTUS

Op de eigendommen van de gebr. van Cleef is het verboden te jagen. Tevens worden alle vroeger gegeven vergunningen ingetrokken.

SEPTEMBER

Kermis te BELFELD.

Kermis-Zondag den 27. September 1896,
half 4 nam.,

CONCERT

door de

Zangvereniging „CONCORDIA“
te Belfeld,

met welwillende medewerking van
verschillende Muziek- en Zangverenigingen.

Entrée 12 ct. Eene dame vrij.
Honoraire leden met hunne dames vrijen
toegang.

DE DIRECTIE.

Bij J. Konings wordt zo spoedig mogelijk gevraagd een leerling om voor het schoenmakersvak opgeleid te worden, met genot van kost en inwoning.

Wim Hoezen

Oud schrift, leesbaar of niet?

In de Zeumer 1996-2 werd in 'Archief-ervaringen - Op weg naar de markt' een geschiedenis verteld over een groep hoedenmakers, die aangevallen werd door 8 soldaten.

Uit het stuk oud schrift, dat ik hiervoor getranscribeert had, liet de zinsnede, die door mij omgezet werd in: 'aantastende in hun stamelheyt' mij niet meer los.

In de eerste plaats niet, omdat neuzende in woordenboeken, het woord niet voorkwam, doch met enige fantasie te herleiden was via 'stamen', afgeleid van het latijnse stamina, tot meeldraad. Dit doet denken aan mannelijk geslacht. Aangezien de soldaten ook de broeken los maakten, was mijn conclusie: 'kruis'. Maar toch, mijn twijfel bleef.

Bij het 50-jarig bestaan van de Nederlandse Genealogische Vereniging werd op 11 mei een genealogische adviesdag georganiseerd in de Jaarbeurs te Utrecht. Het was een prachtig feest met heel veel aanspreekpunten op allerlei gebied, dus ook wat betreft de paleografie.

Hier lag mijn kans om van de twijfel af te komen.

Twee ijverige heren bestudeerden mijn probleem en kwamen tot de slotsom dat, wat een 't' leek te zijn, een wat groot uitgevallen 'c' moest zijn. *Stamelheyt* moest dus *scamelheyt* worden, hetgeen dus betekende, dat zij aangetast werden in hun schamele bezittingen. Wel een heel andere betekenis.

Deze ervaring leert ons wel dat, al helpt de fantasie ons in veel gevallen wel een eind verder, men niet alleen van de fantasie uit mag gaan, maar daarnaast altijd een gezonde twijfel mag koesteren, alvorens definitief een punt achter een transcriptie te zetten.

Het blijven altijd de handschriften van mensen.

Coby Klinkhamer-van den Assem

Opsporing verzocht

Wie kan verder helpen?

Tussen boeken op een rommelmarkt in Reuver dook de op de volgende bladzijde afgebeelde oude foto op. Misschien is er iemand onder de lezers die deze foto, of de kinderen die er op staan, herkent.

Alle tips zijn welkom.

Is het geen foto uit Reuver, dan werd deze misschien in Belfeld, Beesel of Swalmen gemaakt. In dat geval wil ondergetekende de prent wel aan een geïnteresseerde afstaan.

Sjra Vintcent

Zomaar een bidprentje

JEZUS † MARIA † JOZEF † LAMBERTUS

Bid voor de ziel van zaliger

FILIPPINA HENFLING,

geboren te Roermond 19 November 1828 en voorzien van de H. H. Sacramenten, in den Heer overleden te Reuver 3 Februari 1909.

Opgevoed in de vreeze des Heeren en overtuigd, dat vroomheid zoowel voor dit leven als voor het toekomstige beloften heeft, wandelde zij voor den Heer in eenvoud en reinheid des harten, zonder acht te geven op de ijdelheden der wereld, en 't oog der ziele steeds gericht naar den Hemel.

Haar sterven was slechts een opgaan van deze wereld naar een betere, van het oord der ballingschap naar het vaderland.

Bemind zij overal het H. Hart van Jezus

100 dag. afl.

Barmhartige Jezus, geef haar de eeuwige rust.

100 dag. afl.

R. I P.

ONZE VADER. — WEES GEGROET.

U V.

Weil. A. Meusen, Reuver.

Filippina? Nee, dan zijn haar volledige voornamen veel mooier: Philippina Apollonia Hubertina.

Haar vader is in 1828 al (op 34-jarige leeftijd!) rentenier. Zelf zal ze bij haar overlijden ook als rentenierster te boek staan.

Ze maakt in 1884 haar testament op en geeft daarbij o.a. aan petekind Apollonia Stox f 200,- en aan de echtelieden Herman van der Velden en Wilhelmina Janssen alle na te laten roerende goederen m.u.v. de gouden voorwerpen en de schuldvorderingen. Verder verplicht ze haar erfgenamen om binnen het jaar na haar overlijden ter harer intentie voor f 100,- missen te doen lezen. Of dit testament later ook daadwerkelijk is uitgevoerd?

Wim Hoezen

Een IJzertijd schaal uit Beesel

In 1954 werd door de broers J. en P. Nijssen uit Beesel bij werkzaamheden op een akker tussen Reuver en Beesel een klein grafveld ontdekt. De vondsten bleven in bezit van de vindsters en werden nooit beschreven. Wel verscheen er een berichtje in het Dagblad voor Noord-Limburg d.d. 29-11-1954 met de volgende tekst: "Beesel. In het Hasselt heeft landbouwer Nijssen enkele fraaie scherven gevonden. Waarschijnlijk van een Romeinse urn. De buitenkant fraai bewerkt. Erin resten van beenderen." In de Maas- en Roerbode had over dezelfde vondst al enkele dagen eerder (26-11-1954) het bericht gestaan. Hier luidde de tekst: "Beesel. Bij graafwerkzaamheden op een akker in het Haselt werd een beschadigde urn gevonden, die waarschijnlijk uit de Romeinse tijd dateert." In beide gevallen wordt gesproken over slechts één urn en wel uit de Romeinse tijd.

Op een of andere manier is de kennisgeving van de vondst ook bij de ROB terecht gekomen. Uit de vondstmelding blijkt dat er sprake is van meerdere urnen en wel 3 urnen uit de IJzertijd, waaronder een wit schaaltje met 3 pootjes.

Eind jaren '70 bracht ik in het kader van een inventarisatie van archeologische vondsten in ons werkgebied een bezoek aan dhr. J. Nijssen in Beesel om een foto van de urnen te maken. Tevens wilde ik de mogelijkheden bespreken om een of meerdere urnen te lenen voor de tentoonstelling "Bieslo aan die Maese", die in het pas geopende gemeentehuis te Reuver gehouden zou worden. Met toestemming van de eigenaar kon in 1980 een aantal urnen in de tentoonstelling worden opgenomen.

Jarenlang bleef het stil rond genoemde vondsten totdat we onlangs na een lezing in Roermond in gesprek kwamen met mevr. Bles uit Roermond. Zij vertelde ons over een zak met urnscherven, die ze nog van haar man had en afkomstig was uit Beesel. Helaas kon ze ons niet vertellen, waar de urn precies was gevonden. Toen we met haar naar de bewuste

scherven gingen kijken, bleek dat er een briefje bij zat dat gedateerd was op 29 nov. 1954 (zie afbeelding). Duidelijk zijn op het briefje 2 verschillende handschriften te onderscheiden. Uit het eerste handschrift blijkt dat de scherven gevonden zijn bij het graven van een aardappelkuil in Beesel gem. Reuver (sic!) en dat de heer Nijssen de eigenaar is. De tweede schrijver vermeldt dat de urn aangeboden is door de heer Nijssen en dat de scherven door het Rijksmuseum te Leiden in elkaar zijn gezet. Dit briefje was voor ons erg belangrijk, want de combinatie van de naam Nijssen met het jaar van de vondst en het soort aardewerk levert ons de tracering van de vindplaats op. Vindplaats-vermelding is in de archeologie erg belangrijk, want zonder deze vermelding is de vondst van weinig heemkundige waarde. Pas door het bekend zijn van de exacte vindplaats en vondstomstandigheden verkrijgt een vondst ook cultuurhistorische waarde.

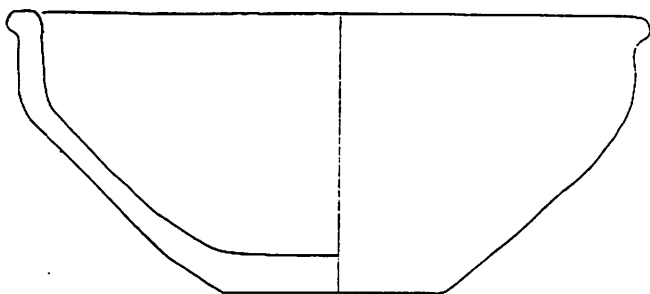
Urn 29-XI-'54
 Beesel. Gem. Reuver (Limburg)
 gev. bij het graven van een aardappelkuil
 aangeboden door de heer Nijssen Beesel.
 Geparafeerd door Rijksmuseum te Leiden.
 Vermoedelijk een 2. g. Harpstedter urn
 uit de Lat. Tène-periode of
 jongere ijzertijd.
Datering: enkele eeuwen v. Christus tot
 in de Romeinse tijd (5e v. Christus tot
 3e eeuw na Christus).

Naar ons idee moest het dezelfde locatie zijn als waar de andere 3 voorwerpen waren gevonden. Daarom nam ik contact op met J. Nijssen, die vroeger op de Tummer in Beesel woonde. Deze bevestigde dat er destijds bij het dichtgooien van een aardappelkuil 4 stuks aardewerk waren gevonden, die grotendeels gebroken waren. Deze voorwerpen lagen ongeveer in een rij achter elkaar. Het betrof een urn met op minder dan een meter daarvandaan een tweetal kommen. Zo'n 4 m verder bevond zich aan de andere kant van de urn een kleiner kommetje met een ronde bodem, waarop aan de onderzijde een 3-tal uitsteeksels te zien waren. In de urnen heeft volgens de mededeling van J. Nijssen ook crematie gezeten, maar deze werd niet meegenomen. Via dhr. Timmermans van de gemeente Beesel werden de vondsten gemeld bij het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden. Deze liet de vondsten ophalen om te restaureren. Toen de vondsten na restauratie terugkeerden werden ze getoond aan ir. Bles, directeur van de landbouwschool in Roermond. Deze was erg in archeologische vondsten geïnteresseerd en kreeg een van de twee kommen mee. Hoe het nu met deze laatste vondst afliep, is verder duidelijk. Via mevrouw Bles kwam deze 'urn' dus nu weer terug in de gemeente Beesel en is deze na restauratie opgenomen in de archeologische collectie van de heemkundevereniging.

Beschrijving

In tegenstelling tot de beschrijving op het briefje betreft de vondst geen urn, maar een ruwwandige schaal met naar buiten uitstaande wand en verdikte rand. Het baksel is geelachtig en met fijne kwartskorrels gemagerd. Een eventuele versiering ontbreekt. Dit komt wel vaker voor in de periode toen deze schaal gemaakt werd. Wel vinden we soms nagelindrukken of kamversiering op de buik. De schaal is met de hand gevormd. De afmetingen zijn voor de hoogte 9,5 cm, de grootste doorsnede 23,4 cm en voor de doorsnede van de bodem 10 cm.

Aan de rand is nog duidelijk te zien dat de schaal al eerder op deskundige wijze werd gerestaureerd.

Beschouwing

Op het bij de scherven gevonden briefje is door de restaurator van het Rijksmuseum uit Leiden aangegeven dat het vermoedelijk een zgn. Harpstedter urn uit de La Tène periode of de Jonge IJzertijd is. In een aanvulling wordt een datering gegeven van 55 v. Chr. tot de 3e eeuw na Chr. Dit laatste zou betekenen dat de vondst in de Romeinse tijd geplaatst kan worden. De eerste datering is wel juist; alleen is het zeker geen Harpstedter urn. Het betreft namelijk een ruwwandige kom uit de Late IJzertijd. Deze datering kan mede afgeleid worden uit het andere gevonden aardewerk. Gezien de ligging van de voorwerpen hebben ze ongetwijfeld deel uitgemaakt van meerdere graven met een bijgift, zodat er wellicht sprake is van een klein grafveld.

Dit grafveldje staat overigens niet op zich zelf, want een paar honderd meter daarvandaan werd in 1911 tijdens de ontginning van het Hensenbos in Beesel ook een grafveld uit de Late IJzertijd gevonden. Dit grafveld werd onderzocht door dr. J.H.W. Holwerda, conservator aan het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden, waar ook alle vondsten uit het grafveld terecht zijn gekomen.

In een van de komende jaarboeken hopen we in een groter verband op deze vondst nog terug te komen.

W. Luys

Genealogie op Internet

Er zijn al veel discussies geweest over het nut en de bruikbaarheid van Internet voor de genealogie.

Behoudende personen binnen de genealogische verenigingen vinden de mogelijkheid om door middel van een eenvoudig modem gegevens van een Bulletinboard te halen het gemakkelijkste.

Immers, zo zeggen zij, de verenigingen en genealogische groepen, zoals bijvoorbeeld van HCC (HobbyComputerClub met hun Fidonet) halen het wel voor ons van Internet.

Behalve de vraag of dat inderdaad zo werkt, hangt daar toch wel een prijskaartje aan.

Als men alleen lid is van de Ned. Genealogische Vereniging, dan is het dichtstbijzijnde inbelpunt Eindhoven. Interlokaal telefoonverkeer dus.

Het inloggen gaat niet zonder meer, men meldt zich eerst aan, waarna de persoonsgegevens onderzocht worden. Bij die eerste keer is er alleen gelegenheid, om even rond te neuzen in algemene zaken. Pas na ongeveer een week wordt men 'herkend' en is snuffelen mogelijk. Dat duurt dan al gauw een uur: buitenbasistarief in de 'voordeeluren' = f 6,32.

Nu zijn er wel methoden bedacht, zoals de postzak, waarbij men snel kan downloaden, maar dan moet men wel precies weten, wat van belang is. Aangezien de mogelijkheid bestaat dat er regelmatig nieuwe zaken op het BBS gezet zijn, gaat men toch af en toe weer zoeken, met het bekende gevolg.

Het overkomt echter iedereen met een drukke agenda, die bovendien niet echt een verslaafde computeraar is, dat zo maar een maand voorbij gaat, dat er niet ingelogd is op een BBS.

Dan komen de ergernissen, wordt men niet meer herkend en begint de procedure aanmelden en wachten weer van voren

af aan. Als men van opschieten houdt, dan wordt hierdoor al gauw afgehaakt.

En zo verging het mij.

Mijn modem werd toen alleen nog voor girotel gebruikt, met genoeg trouwens.

Het was onze dochter, die mij overhaalde om, net als zij, de Teleac-cursus Internet in de Praktijk te gaan volgen. Dat had wel tot gevolg, dat een nieuw, sneller modem aangeschaft moest worden. Maar ja, het oude was toch al oud en langzaam. En met de nodige aansporingen van mijn familie ging ik dan, aanvankelijk nog niet zo overtuigd, ook overstag, weliswaar met een 14.4 modem.

Maar...ik kan nu 'surfen' voor lokaal basistarief, inbelpunt Venlo, in de voordeeluren voor f 1,98 per uur.

Ik ga op 'bezoek' bij rijksarchieven, die zich momenteel helemaal voorbereiden op de toekomst, waarbij het mogelijk is om achter de computer onderzoek te doen.

Maar zo ver is het nog niet.

Wel zijn er rijksarchieven, bijvoorbeeld Overijssel, die al veel inventarissen op Internet hebben gezet, waardoor men zeer efficiënt een archiefbezoek kan voorbereiden.

Men kan de tijd op het archief dan ook direkt besteden aan het eigenlijke onderzoek. Of, wat ook mogelijk is, van het bezoek afzien, omdat dat, wat men verwacht, daar niet te vinden is. Dat spaart weer reiskosten.

En natuurlijk hebben al veel genealogische onderzoekers hun gegevens en vragen op het net gezet. Bij mijn laatste bezoek aan het Stadsarchief van 's-Hertogenbosch i.v.m. het zoeken in de Bossche Protocollen, heb ik ook nog even gekeken in hun bestand Dataschurk, waarin vele misdaden, landloperij, etc. vermeld worden, met de straf die hierop stond. Groot was dan ook de verrassing, toen ik dit archief via Internet bezocht en ontdekte, dat het hele dataschurk-bestand daar nu te lezen en/of uit te printen is. Met gedeelten hieruit heb ik dat dan ook gedaan, waarvan u in een volgende Zeumer een stukje zult vinden.

Men kan ook onderzoekresultaten opslaan bij het Nederlands Historisch Data Archief van de Leidse Universiteit. Dat kan

onder diverse voorwaarden. Men kan het toegankelijk verklaren voor iedereen, die er belangstelling voor heeft. Men kan ook een termijn vastleggen van ontoegankelijkheid. Maar het is ook mogelijk, dat belangstellenden contact op kunnen nemen met de eigenaar van de data. Ook kan men alle onderzoekresultaten een bestemming geven als in een soort testament.

Waar ik zelf veel plezier van heb, is een beroepenlijst, alfabetisch, met de aantallen en inkomensklassen, van het Rotterdam van 1674, die ik uit dit data-archief heb gehaald. Ongevooflijk, toen was iedereen wel iets, van de aanlegger van de korenmeters en de aardenbeeldenmaker tot de zwaardveger en de zijdewindster, bij elkaar 20 A4-tjes met de meest uiteenlopende benamingen van beroepen.

E-mail

Ja, en e-mailen is natuurlijk ook mogelijk. Elektronische post verzenden en ontvangen.

Aanvankelijk leek me dat nog toekomstmuziek, nog maar weinig familieleden, vrienden en kennissen hebben een e-mailadres.

Mijn dochter en ik hebben regelmatige uitwisseling van gegevens, diskettes hoeven niet meer opgestuurd te worden, we hangen de nieuwe genealogische gegevens gewoon aan de brief en voor minder geld dan een postzegel is het dezelfde dag al in huis.

Het verzenden van een brief duurt soms minder dan 20 seconden, nog geen 2 cent! Gescande foto's duren iets langer, maar nooit langer dan 10 minuten = 33 cent.

Klap op de vuurpijl

Dat was het wel, toen er een gewone brief uit Amerika doorgezonden werd aan onze dochter, die contacten heeft met andere Van den Assem-onderzoekers.

Met de mededeling: 'dit is een verzoek uit jouw tak', begon een nieuw tijdperk voor ons. Het bleek een brief van een kleindochter uit het tweede huwelijk van mijn vaders oudste broer, die op 6 juni 1944 door de Duitsers getorpedeerd was

en op zee omgekomen.

Op de een of andere manier waren zowel wij, als mijn neef uit het eerste huwelijk, dit gezin ongeveer veertig jaar geleden kwijt geraakt. Er werd al gedacht aan het programma Spoorloos van de KRO, toen deze brief met e-mail adres arriveerde.

Groepsrespondentie

Sedert 15 juli is nu een bijna dagelijkse uitwisseling gaande in de vorm van een groepsrespondentie tussen ons aan deze zijde van de oceaan en mijn twee opnieuw gevonden nichten en hun respectievelijk 2 dochters en zoon en dochter, die gezamenlijk vier e-mail-adressen hebben, aan de andere zijde. Uitgeprint al een twee centimeter dik pak, compleet met kleurenfoto's.

De reden, dat de twee nichten hun halfbroer niet hadden kunnen vinden in Amerika, bleek in een typische naamsverandering te zitten. Zij lieten het 'den' uit de naam weg en kwamen daardoor op een andere plaats in het telefoonboek te staan.

Inmiddels heeft mijn neef zijn halfzussen in, enige uren durende, telefoongesprekken o.a. uit kunnen leggen, dat de naam die zij gebruiken een bedrijfsnaam was, die op de 'van' (bestelwagen) stond van hun vader, die 'landscaper' (tuinarchitect) was. Vanwege ruimtegebrek voor de belettering stond op de wagen: 'VanAssem', als een soort woordspeling. Zo kan dat gaan in Amerika.

Maar inmiddels is mijn Amerikaanse genealogie/parenteel compleet en dat niet alleen, ik heb er in sneltreinvaart een hele familie bijgekregen en in korte tijd heel veel bijgepraat. En nu maar uitkijken naar hun bezoek volgend jaar!

Ik wil Internet en zeker mijn e-mailadres niet meer kwijt.

Coby Klinkhamer-van den Assem

Informatie gezocht

Genealogie Trynes

Dhr. J. Trynes uit Venlo is bezig met een genealogisch boekwerk over de familie Trines, Trynes, Trienekens en zoekt informatie over de buurtschap Geloo in Belfeld en wel uit de periode 16e-17e eeuw.

Wie kan hem hierover informatie bezorgen? Zijn adres is:
J. Trynes, Acaciaweg 12, 5915 GD Venlo (077-3511761).

* * *

Lexicon Bedevaartplaatsen

Frans Geerlings is bezig met enkele artikelen over heiligen in onze regio waaraan mogelijk een bedevaart of iets dergelijks aan verbonden was of nog is. Zo onderzoekt hij alles rond de Maria-verering in 't Kapelke van Geloo, de "Rimmetiek"-heilige St. Leonardus van Belfeld, alsook de heilige tegen muizen- en rattenplagen St. Gertrudis in Beesel. Wie denkt hem nog interessante informatie te kunnen geven, hoe klein of summier ook, kan contact opnemen met Frans Geerlings, Hoogstraat 6, 5954 AC Beesel (077-4741397).

Deze artikelen worden gepubliceerd in een lexicon over bedevaartplaatsen in Nederland, uit te geven door de Theologische Faculteit Tilburg. Aan dit lexicon werken - verspreid over heel Nederland - ruim 50 auteurs. Dus: heeft u informatie, geef die dan door! Alvast bij voorbaat dank.

Officialaat Bisdóm Roermond (4)

20 januari 1720

ROERMOND - Ida Raemaeckers voert een proces tegen Leonardus Everts uit Besel inzake zwangerschap.

6 maart 1720 t/m 24 september 1721

ROERMOND / BELFELD - Petrus de Bock uit Roermond voert een proces tegen Ludovicus Hommen uit Belfelt. Hommen heeft enkele jaren geleden geprocedeerd tegen een zekere Andreas van Aerschot, over een beneficie in de kathedraal aan het altaar van de bakkers. De Bock is als 'compatronus' voor Hommen in de bres gesprongen en heeft daarbij een gedeelte van de proceskosten betaald. Volgens eiser is het billijk dat Hommen deze terugbetaalt, nog voordat hij binnenkort priester wordt gewijd.

Hommen antwoordt dat De Bock slechts heeft bemiddeld wegens zijn eigen belang als patronus, zonder opdracht van zijn zijde en zelfs zonder voordeel van Hommen.

Proces met diverse getuigenverklaringen. Hommen moet in ieder geval een gedeelte betalen.

3 oktober 1720

BEESEL - Joannes Quijten, kapelaan te Besel, is nog 59 imperiales schuldig aan het seminarie te Roermond wegens kostgeld.

26 november 1721

ROERMOND / BEESEL - De promotor voert een proces tegen Jacob Wijhers uit Besel. Wijhers heeft langere tijd samengewoond met zijn dienstmeid Catharina Slabbers, die nu zwanger is van hem. Op 19 december 1721 spant zij een proces tegen hem aan omdat hij zijn trouwbelofte niet heeft nagekomen.

13 mei 1727

SWALMEN - Gertrudis Smeets voert een proces tegen Joannes Sillen uit Swalmen. Beiden zijn verloofd maar nu wil Sillen met een ander gaan trouwen. Gertrudis vraagt verbod om te mogen trouwen.

10 februari 1729 t/m 17 februari 1729

ROERMOND / BELFELD - De promotor voert een proces tegen Reinerus Knippenbergh en Catharina Roosen uit Belfelt.

Reinerus zegt dat Catharina van hem is weggegaan op de gerechtsdag van Belfelt, toen hij weg was van huis. Zij is toen naar Leuth gegaan, waar ze ook vandaan kwam.

Catharina zegt dat zij moeilijkheden kreeg met de voorkinderen en daarna met haar man zelf. Zij wil wel weer samenwonen als de man bereid is naar Leuth te vertrekken, zoals hij haar voor het aangaan van het huwelijk heeft beloofd.

20 november 1732

REUVER - De promotor voert een proces tegen Dionisius Smits, pastoor van Besel. Deze schijnt wel eens samen met passerende mensen te hebben gedronken wanneer hij in Roever op huisbezoek was.

12 januari 1735 t/m 20 januari 1735

ROERMOND / BEESEL - Barbara Smets uit Kessel voert een proces tegen Gerardus Geulen uit Beesel. Zij heeft een jaar lang bij haar tante in Beesel gewoond en zo hebben ze een relatie gekregen. Hij ontkent trouwbeloften.

7 april 1736 t/m 10 januari 1738

SWALMEN - Odilia Schrijnewerkers uit Swalmen voert een proces tegen Abel Vossen aldaar wegens zwangerschap onder huwelijksbelofte. Zij woonde 1 ½ als dienstmeid bij de moeder van de gedaagde. Hij heeft al snel met haar verkering gekregen en beloofde te trouwen, waarna beiden hebben geslapen. Hij geeft nu te kennen dat hij niet kon trouwen zolang zijn moeder nog leefde. Hij wordt veroordeeld tot een geldboete.

22 augustus 1738

BEESEL - De promotor voert proces tegen Theodorus van Oeyen en Helena Trynes. Zij bekennen ontucht en vragen vermindering van straf; ze krijgen een geldboete van 2 ducats.

13 april 1743 t/m 17 april 1743

KESSEL - Joannes van der Velden uit Kessel voert een proces tegen Elisabetha Reijnders aldaar wegens huwelijksverbod. Hij zegt dat hij met haar verloofd is en stelt verbod in. Dit wordt enkele dagen later opgeheven na een akkoord opgemaakt voor de pastoor.

27 maart 1745 t/m 1747 z.d.

ECHT / SWALMEN - Anna Gelissen uit Echt voert een proces tegen Arnoldus Smeets uit Swalmen. Smeets woonde op de hof van de Munsterabdij bij de ouders van het meisje. Ze hebben contact gehad en samen geslapen onder belofte van huwelijk. Ze zouden de volgende lente met Pasen trouwen, maar intussen is Smeets teruggekeerd naar Swalmen en wil daar gaan trouwen met ene Sibilla Smets. Gedaagde bekent de gemeenschap met haar, maar ontkent iedere belofte van trouwen. Hij laat verder verstek gaan.

juni 1746, z.d.

SWALMEN - De promotor voert een proces tegen Jacobus Smeets uit Swalmen. Toen de bode van de geestelijke audientie Joannes Opffer de dagvaarding ging betekenen aan Arnold Smeets te Swalmen als gedaagde door Anna Gelissen, heeft de vader van de gedaagde de bode zodanig lastig gevallen en gedreigd te slaan met een hellebaard, dat hij zich heeft moeten laten opsluiten in een kamer om daarn stilletjes terug te keren naar Roermond. De promotor vraagt een strenge straf.

Loe Giesen